

Thionville, Paříž

studijní zájezd po knihovnách

organizátor SKIP, 21/5-28/5/2023

System knihoven ve Francii

- národní
- veřejné/městské
- knihovny v departmentech
- vysokoškolské
- školní (zřizovány pro druhý stupeň každé ZŠ a SŠ; specializovaný VŠ obor: učitel-knihovník)
- specializované (vězeňské, nemocniční, firemní/obchodní)

Ministerstvo kultury: Národní knihovna (*Bibliothèque nationale de France*) a Veřejná informační knihovna (*Bibliothèque publique d'information*)

Většina ostatních knihoven je v kompetenci místních a regionálních úřadů

Knihovny v departmentech

(Association des Bibliothécaires Départementaux)

- zřizovány v jednotlivých departmentech poskytují služby pro knihovny v obcích do 10 000 obyvatel, až na výjimky nefungují pro veřejnost
- poskytované služby: metodická činnost, nákup a distribuce fondu, vzdělávání knihovníků, podpora čtenářství, management knihoven, organizace kulturních akcí, provoz bibliobusů, financování, spolupráce s obecními a městskými úřady
- knihovny v menších městech a v obcích velmi často pracují ve smíšeném týmu složeném z 1 až 2 zaměstnanců a několika dobrovolníků
- neknihovníci a dobrovolníci - roční rekvalifikační kurz včetně 35 hod. praxe.

Médiathèque Puzzle de Thionville

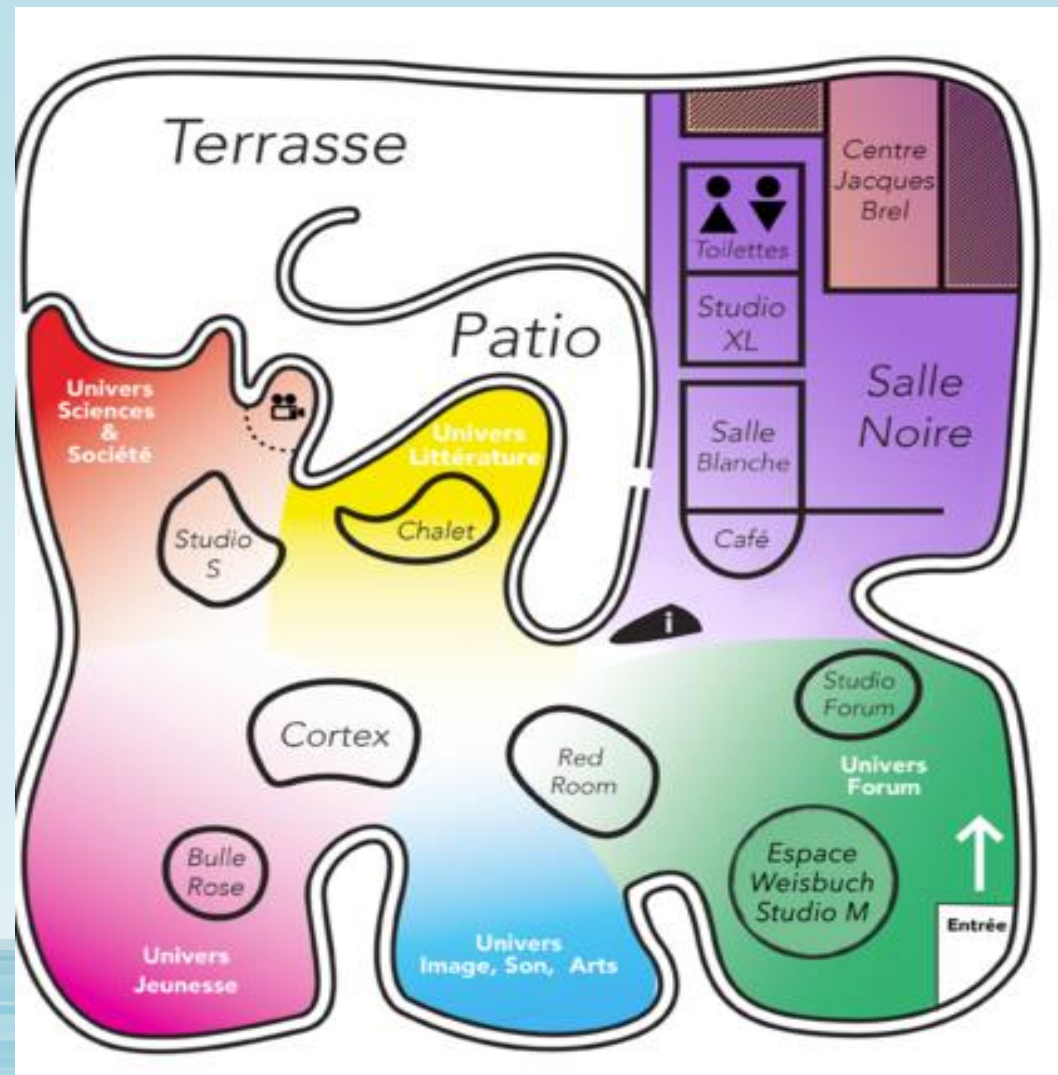
- 2016, Dominique Couloun & Associés
- 43 000 ob./8 600 čten./100 000 dok.
- Registrační poplatky: do 25 let zdarma, místní obyvatelé nižší poplatek
- Bezbariérový bibliobus, ve vyhrazených dnech obsluhuje vzdálenější části města (6 zastávek)
- Pochozí střecha s venkovním barem, pro kulturní akce
- Knihovnu využívají především mladí lidé a rodiče s dětmi
- Rozpočet na nákup fondu: 82 000 eur

Interiérové řešení

<https://www.archdaily.com/804682/media-library-third-place-in-thionville-dominique-coulon-and-associés>

- **Cabinet litteraire** – poezie
- **Caverne** – videoprojekce
- **La bulle rose** – práce s dětským čtenářem
- **Red room** – videohry, herní konzole
- **Le Challet** - studijní místo
- **Cortex** - workshopy
- **La salle noir** – výstavy, koncerty atd.
- **Centre Jacques Brel** – pro výtvarně-literární aktivity, workshopy, výstavy atd.
- **Studio S, M, XL** – nahrávací studio, fotoateliéry, video a audiozáznamy

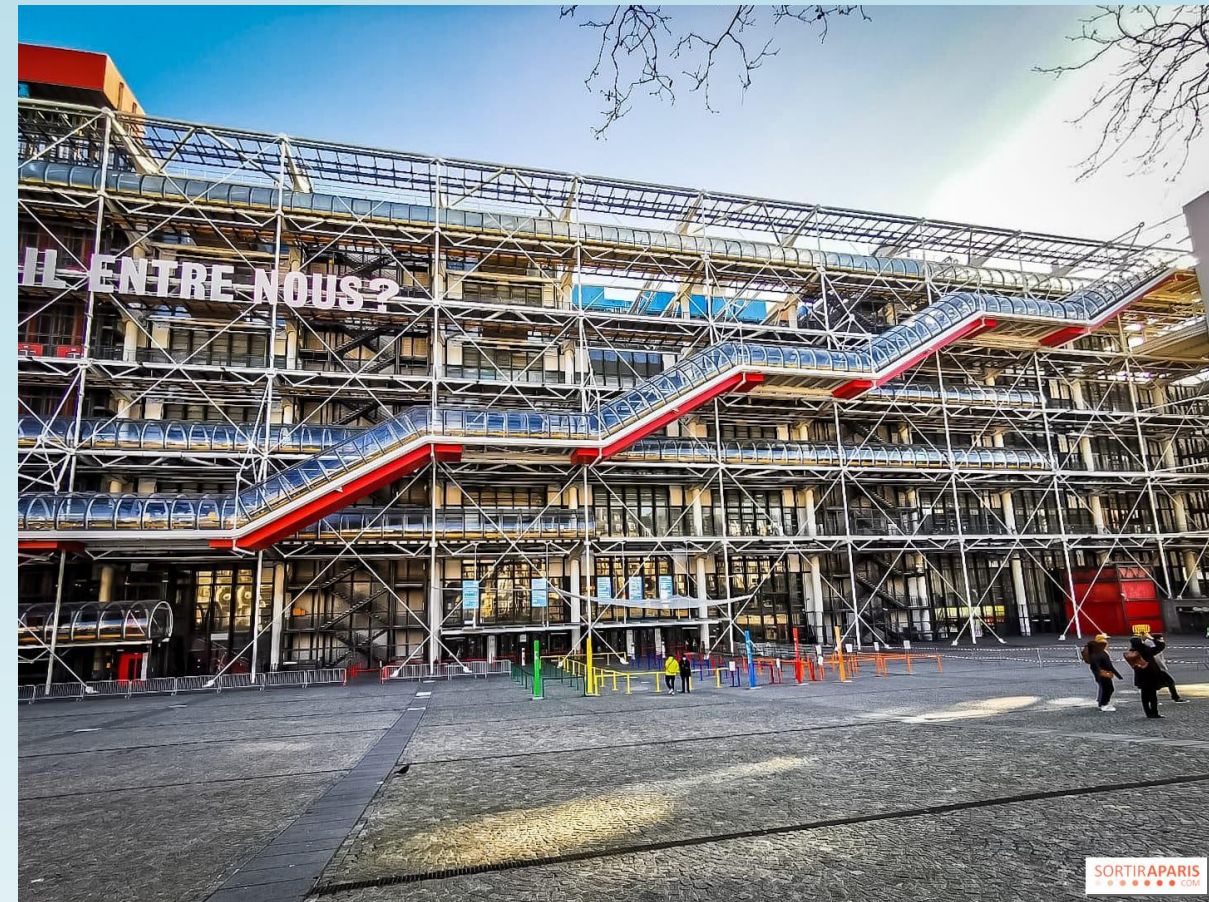

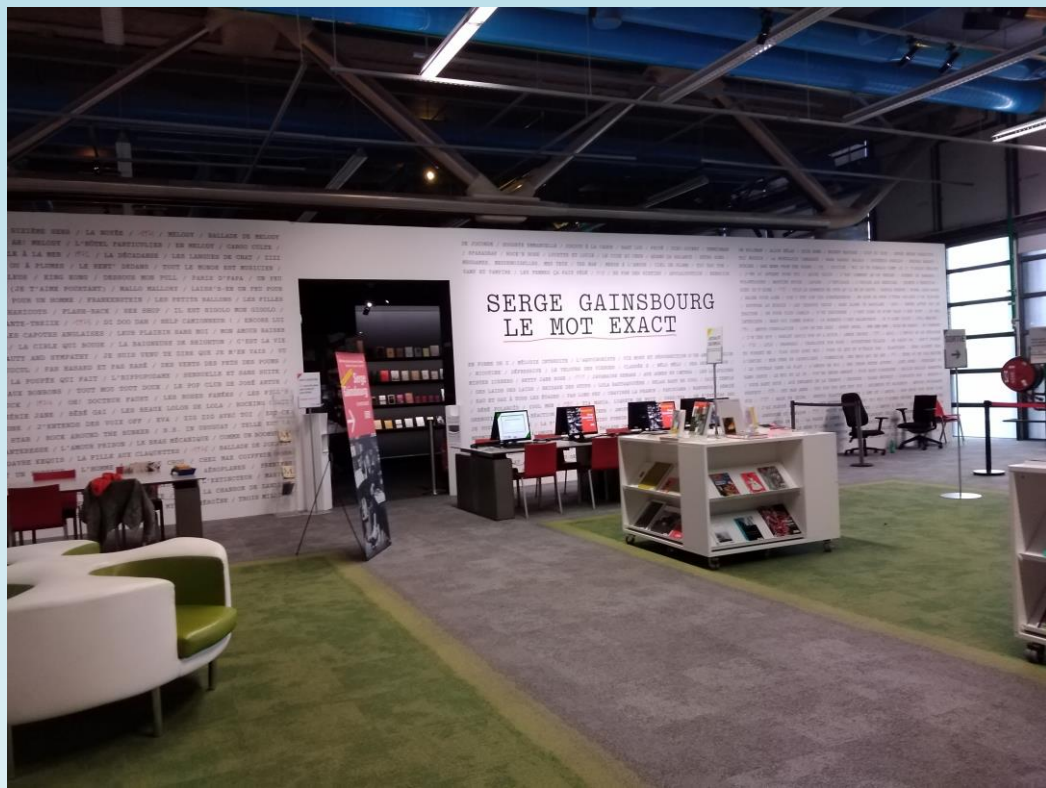
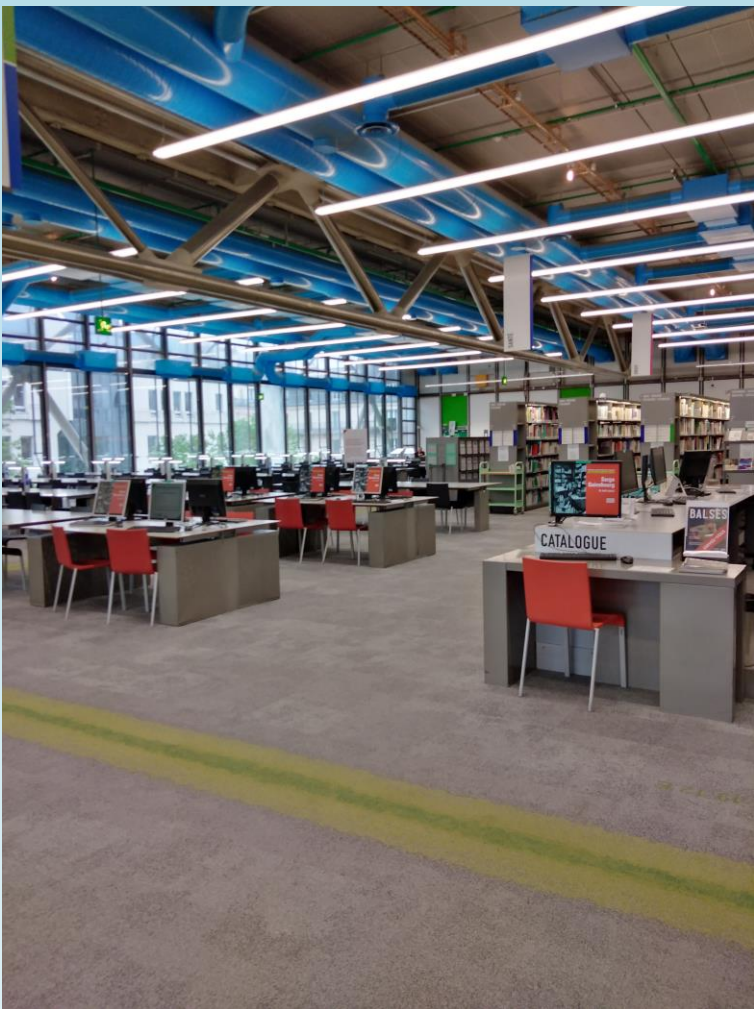

Bibliothèque publique d'information (BPI, Centre George Pompidou)

- 1977; Richard Rogers, Renzo Piano (*v roce 2025 plánována rekonstrukce*)
- Druhá „národní“ knihovna
- Otevřeno 364 dní v roce! (zavřeno 1.5. svátek práce)
- Veškerý fond ve volném výběru, jen prezenční výpůjčky (400 000, 360 000 tišt., převážně naučná literatura), vyřazování po 4 letech
- K dispozici 2000 míst
- 4 500 už./denně; z toho 70 % studentů, 30% senioři, imigranti, nezaměstnaní, bezdomovci
- Veškeré služby jsou **bezplatné** kromě kopírování
- **Kurzy pro sebevzdělávání:** jazykové kurzy, pc gramotnost, autoškola, účetnictví, právní poradenství, výuka hry na klavír
- **Internetový bar pro bezdomovce** – 40 minut, poté se automaticky vypne
- Studijní místa s možností sledování francouzských TV kanálů
- Roční rozpočet: 1,7 milionu eur (fond); platy a energie hradí MK

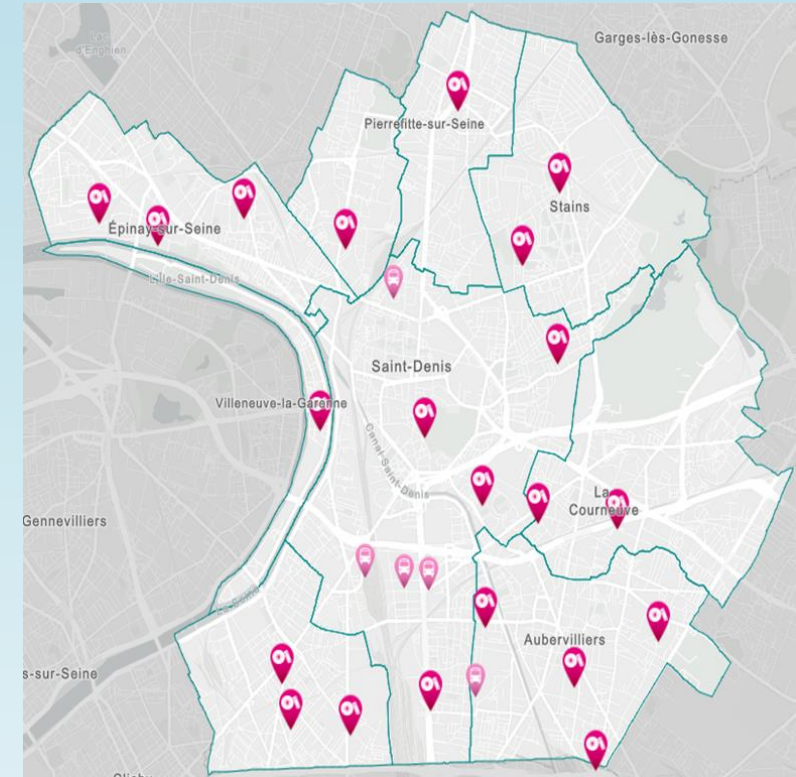
Plaine Commune (Seine-Saint-Denis)

- Projekt Plaine Commune (2016)
- Obyvatelstvo (cca: 430 000) nejvyšší procento imigrantů a muslimů ve Francii
- Síť 21 veřejných knihoven + bibliobus
- Registrace a služby jsou zdarma
- Jeden průkaz, dokumenty si pobočky sdílejí
- Činnost: práce s dětmi a mládeží; integrace imigrantů do společnosti
- Rozpočet:

Fond: 2 mil. eur

Akce: 30 000-50 000 eur/pobočka

Médiathèque Annie Ernaux

(Villateneuse)

- 8.3.2022 – slavnostní otevření za účasti A. Ernaux
- Makerspace/digitální učebna
- Pedagogická kuchyň – kurzy vaření s výukou FJ, udržitelná gastronomie
- Mnoho aktivit/projektů pro teen – DJ (mixování hudby), performance, tvorba komiksů s místními umělci, videohry, dance battle,
- Výpomoc: tři úřednice z odboru školství
- Sousedí se ZŠ/SŠ

Médiathèque Aimé Césaire *(La Courneuve)*

- 40 000 obyv./80 000 návštěvníků/1400 uživatelů/85 000 výpůjček
- Bývalá továrna Mecano, významná prům. oblast, sdílí s obecním úřadem
- Propagační materiály knihovny jsou vydávány i v tamilštině
- Pozdní vrácení – není zpoplatněno
- VR - po určité době se vypne, pro pokračování musí děti zodpovědět otázky z knížek
- Interaktivní výstavy – cílem je přitáhnout děti ke čtení
- Mobil Lab – pojízdný makerspace
- Spolupráce s Louvrem – tvůrčí dílny

Les Bibliothèques de ville Paris

- Síť 57 veřejných knihoven, 15 specializovaných, více než 3,5 mil. dokumentů
- Většinou pojmenovány po významné literární osobnosti
- Registrace zdarma, stačí jeden průkaz
- Web - info ve 12 svět. jazycích (perština, paštština, čínština,....)
- Bezplatná výpomoc s domácími úkoly

Bibliothèque Assia Djébar

- Služby zaměřené na imigranty (cizojazyčný fond, výuka FJ)
- Každý pátek – kulturní akce: filmy, hudební produkce
- Rozpočet: 30 000 eur/fond, (běžná beletrie cca 10 eur), ostatní náklady knihovna neřeší

Médiathèque Francois Sagan

- 2015, Bigoni Mortemard
- Dříve: leprosárium, lazaret, vězení pro ženy (i Mata Hari), vězení pro prostitutky, sanatorium pro pohlavní choroby
- Ve dvoře zahrada, ze střechy výhled na Paříž
- Vzhledem k poloze (blízko nádraží) má knihovna vysokou návštěvnost
- Služební kočka
- Chůva (odd. do 3 let) – hlídá své i cizí děti (max. 6)
- Specializované oddělení dětské literatury – **Heure Joyeuse**
- Fond v ČJ: cca 500 dokumentů, od 1852 do současnosti - např. J. Lada, K. Čapek, J. Trnka, Toyen, H. Zmatlíková, K. Pacovská, J. Šalamoun, nakl. Baobab, ad.

Bibliothèque nationale de France - site Richelieu

- Jedna z předních knihoven světa, zal. 1386, Karel V. (původně Královská knihovna, schraňovala vše, co souvisí s poznáním, věděním)
- 1537 – povinný výtisk
- Sídlí na několika místech, největší je ústřední budova postavená v letech 1992-1995, z podnětu prezidenta Françoise Mitterranda
- 14 000 000 mil. dokumentů – knihy, tisky (cca 250 000 rukopisů), mapy, rytiny, fotografie, scénáře, partitury, glóby, mince, medaile, loutky, antické předměty.... jen prezenční výpůjčky
- 800 000 map - největší kartografické oddělení na světě
- **Site Richelieu**
- 1868 - nová budova - Henri Labrouste

Oválná čítárna

Galerie Mazarin

Studovna starých tisků

Sbírka teatrálií

Salle Labrouste

Studovna divadelních věd/múzických umění

Poznatky, inspirace.... ☺ Savoir-vivre!

- **Od 70. let. 20 stol. – knihovny=mediatéky** (la médiathèque)
- Velmi štědré rozpočty na KF
- **Služby:** aktivity pro děti a mládež, znevýhodněné skupiny obyvatel (imigranti, nezaměstnaní, sociálně vyloučení)
- **Fond:** současná literaturní produkce, polovina fondu – komiksy, manga, také „Snadné čtení“, ustupují od MDT, využíváno tématické třídění – sport, příroda, hudba, většinou nemají sklady!
- **Selfcheck** – hojně využívané; knihovník jako konzultant, informační pracovník
- **Flexibilní prostory** – mobilní regály, prosté/jednoduché interiér/sjednocený grafický vizuál
- **Nepsané pravidlo v knihovnách:** uživatele neokřikujeme a nepoužíváme slovo „pšt“
- Každý knižní titul má **stanovenou pevnou prodejní cenu** z důvodu podpory malých knihkupců a nakladatelů!

Děkuji za pozornost ☺

LENKA DOSTÁLOVÁ

LENKA.DOSTALOVA@MZK.CZ